

Manual till FBG

Instruktion: Instruera patienten att utföra funktionen och observera hur han/hon gör. **För att bedömaren ska få en tydlig bild av vad patienten klarar och på vilket sätt han/hon klarar det får patienten använda flera försök.** Sätt ett kryss under den ruta som passar bäst in på patientens utförande och ange typ av gånghjälpmedel i förekommande fall. Vid osäkerhet väljes den lägre poängen. För att erhålla poängen i delad ruta måste båda delmomenten (hö och vä) klaras. Vid samtliga moment tillåts tillsyn men ej handgripligt stöd.

Uppresning: Utgångsställning: patienten ska, med fötterna stadigt i golvet, sitta så långt bak i stolen som möjligt. Uppmana patienten att försöka resa sig utan att använda armarna. Återgå till utgångsställningen inför varje nytt försök.

Osäkert utförande: patienten måste först flytta framåt i stolen och/eller behöver flera försök och/eller stödjer med baksidan av benen mot stolen och/eller har en ökad svajning under eller tre sek efter uppresningen.

Säkert utförande: patienten behöver ej flytta framåt i stolen, klarar på första försöket, stödjer ej med baksidan av benen mot stolen och har ingen ökad svajning under eller tre sek efter uppresningen.

Ökad fallrisk föreligger vid uppresningen om patienten måste använda armarna eller om armarna inte används men uppresningen sker långsamt (1).

Stående: Stå på ett ben: Utgångspositionen är att patienten ska stå fritt utan tillgång till handstöd, t ex rollator. Bedömaren får stå så nära att patienten försöka utan rädsla för att ramla.

Gång: Gå på linje: För godkänd fotisättning ska någon del av fotsulan vara i kontakt med den verkliga eller tänkta linjen.

Tandemgång: Utgångspositionen är stående med fötterna bredvid varandra. Patientens ska placera den främre fotens häl i direkt anslutning framför den bakre fotens tår på en verklig eller tänkt linje. Endast minimal utåtvinkling av fötterna tillåts. För godkänd fotisättning ska hela fotsulan vara i kontakt med den verkliga eller tänkta linjen.

Vändn 180°: Vändningen ska ske åt både höger och vänster i valfri ordning. Patientens uppmanas att vända sig som han/hon brukar.

För att erhålla poäng måste patienten klara angivet antal steg åt båda håll. Som steg räknas även korrigerande vridning av foten.

Ökad fallrisk föreligger om vändningen görs med fler steg än 4 (1).

1. Nevitt et al. *Risk factors for recurrent nonsyncopal falls.* JAMA, May 12, 1989 – vol 261, no 18.

Referensvärden för friska äldre på FBG:s totala poängsumma och FBG:s delmoment (1)

Åldersgrupp	Totalpoäng	Uppresning	Stående	Gång	Vändn 180°
Män 65–69 år n = 20	24	6	6	6	6
Kvinnor 65-69 år n = 20	24	6	6	6	6
Män 70-79 år n = 32	23-24	6	6	5-6	6
Kvinnor 70 –79 år n = 30	23-24	6	6	5-6	6
Män 80-90 år n = 20	22-23	6	6	4-5	5-6
Kvinnor 80-90 år n = 22	21-23	6	5-6	4-5	5-6

Referensvärden baserade på 95 % konfidensintervall.

1. Lena Fredriksson. *FBG, funktionellt balanstest för geriatriska patienter: Ålders- och aktivitetsrelaterade resultat hos friska äldre.* Uppsats 10 poäng, D-nivå, redovisad november 2006. Uppsala universitet, institutionen för neurovetenskap, enheten för sjukgymnastik.